

פניני מאיר

**דרוש ומוסר על פרשת השבוע שנאמר ב'עונג שבת'
מפי הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א - מו"צ בירושית"ו, מה"ס 'דברי מאיר'**

פרשת נשא - תשפ"ה (271)

עוד בעניין הגל' - בספח"ק "דברי דוד" מהרה"ר ר' דוד משה מטשורטקוב זיע"א מביא ששבת זו הייתה נקראת בפי חסידים: "שבת נאך שבועות" והיינו שכיון שהיה חג השבועות בשבוע של נמשך עליה עדיין אור של חג השבועות!

ושמעתי הלילה מכ"ק האדמו"ר מסוכטשוב שליט"א (שבירכני בחמימות ובלחיצת יד) לבאר העניין שזה בבחינת שני כוחות, והיינו: "זהו זה גורם", שיש את המעלה של שבת בפני עצמה שמעלה גדולה מאוד כידוע, ויש את המעלה של חג השבועות החל בשבוע שלח, ושניהם גורמים לקדושה יתירה והשפעות מיוחדות, וכנ"ל.

וראיתי מביאים בשם הגאון האדמו"ר מהרש"ם ממבראדן זיע"א ששאלוהו למקור דבר זה ששבת זו קשורה לחג השבועות, והשיב עפ"י דברי הגמרא יומא (נעוד) שהיו מראים את לחם הפנים במועדים לעולי הרגל אך הם נשארו טריים משבת שעברה ואומרים להם: "ראו היכתבם לפני המקום", והרי שבועות אין לו חוה"מ וממילא אין בו שבת, ומתי היו מראים את הלחם לעולי הרגל? אלא ע"כ שהיו נשארים עולי הרגלים שבת אחרי שבועות בבית המקדש, ומזה מקור למנהג זה של: "שבת נאך שבועות"!!

עוד כתוב בפסוק (ו', כ"ג): "כה תברכו את בני ישראל אמר להם" - וכאן שורש מצוות ברכת כהנים, וידוע מה שכתב הרמ"א (פ', קכ"ח) שבחול' נהגו לעשות ברכת כהנים רק ביום"ט כיון שביום"ט שרונים בשמחה ויש לברך מתוך שמחה, וכן המנהג, - ומסופר על הרמ"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זיע"א שלא הסכים לברך את הקהל ביום"ט והיה אומר שביום"ט יש את ברכת הכהנים, ועליהם הכתוב (הגל') אומר: "ואני אברכם", ואם ה' מכבד אותנו ע"י הכהנים מה יש צורך בברכה שלו? וידוע על מרן הגר"ז מבריסק זצוק"ל שהיה אומר לזקוקים לשיעור שלכו לשמוע ברכת כהנים, לפי שעל זה התורה מעידה: "ואני אברכם", ולקבל ברכה ישירה מה' יתברך זה הדבר הגדול ביותר!

ויש לנו להזהר מאוד שלא לדבר בשעת חזרת הש"ץ וכמו שכתב השו"ע (פ', קכ"ד ס"ז): "אין לשוב שיחת הלולין בשעה שש"ץ חוזר התפילה ואם שח הוא חוטא וגדול עינו מנשוא וגורעין בו".

כתב בספר "פלא יועץ" (ערך דיבור): "וכתבו משם ר' ישראל בעש"ט שהמדרב בשבח הצדיקים חשוב מאוד עוסק במעשה מרובה" - וב"כ מרן הי"תם סופר" זיע"א בתשובה:

מעשה ביהודי אחד פשוט מבני ירושלים שהיה חולה מאוד ל"ע ונטה למות ופעמים רבות שהיה גוסס ולא הצליח בשום אופן למות, והיה חרוב לפלא גדול, והוא ביקש מכל מבקרי דבר אחד שיתפללו כבר שייגמלו מייסוריו וימות כי לא היה יכול כבר לסבול את צער הגסיסה, יום אחד נכנס אליו אחד מחכמי ירושלים ונכנס עמו בדברים לראות מה זה ועל מה זה, והחלה ל"ע סיפר לו את קורות חייו, ובין השאר סיפר כבדרך אגב שהיה בעיר לעזניסק, האורה נדרך ושאלו: "האם היה כבודו בציונו של הרמ"ק ר' אלימלך מלעזניסק זיע"א? החלה השיבו: "כיון יעלה על דעתך שאני יהיה בעיר לעזניסק ולא אעלה לציונו של הרבי ר' אלימלך? אמר לו המבקר: "כעת נפטרה לי התעלומה: ר' אלימלך הבטיח שמי שיעלה לקברו לא ייפטר מן העולם בלא תשובה, וכיון שכבודו היה על ציונו הוא לא יכול להיפטר אם הוא לא יעשה תשובה! החלה תיכף אמר ויודיו ועשה תשובה כראוי, ולא עבר זמן עד שהשיב נשמתו ליוצרה, [עפ"י 'ליקוטים וסיפורים נפלאים'] זכות הצדיקים יגן עלינו, אמנו! ונאמן המקום לציון מה שאמר לי פעם הגאון ר' משה שפירא זצוק"ל לשאלתי: "מהו המקור שמי שטובל במקווא האר"ץ בצפת לא ייפטר מן העולם בלא תשובה? והשיבתי: "זה לא מובא בכתביו ולא בטוח כלל שהאר"ץ טובל שם: אבל יהודי שטובל בכאלו מים קרים ומוסר נפשו רק בשביל שלא ייפטר מן העולם בלא תשובה זה גופא הסוגלה הגדולה ביותר לה!".

הוספת לגיליון "פניני מאיר" הקודם (270) ממורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א שאמר לי בליל ש"ק נשא תשפ"ה: הדברים נפלאים ביותר!

ויש לי להוסיף בעניין הקשר בין פרשת במדבר לחג השבועות - מה שכתב הרמ"ק ר' צדק הכהן מלובלין זיע"א [צדקת הצדיק] - במדבר] שעי' ספירת בני ישראל [שנמצא בפרשת במדבר] וכו' ישראל לקדושת התורה, עיי"ש, ויבואר עפ"י מה שכתב בספח"ק "קדושת לוי" להרחיק ר' לוי יצחק ממברדטשוב זיע"א (במדבר) שהיוות ויש בתורה שישים ריבוא אותיות, וכל אחד כנגד יהודי אחד, כידוע, לכן במספר בני ישראל כאליו סופרים את התורה, ולכן זה מכנים קדושת התורה, ועיי"ש בשני ספרים אלו, ואכמ"ל.

הוספה לגיליון "פניני מאיר" הקודם (270) מיידידי הגאון ר' רחמים מורחי שליט"א שאמר לי ביום ג' י"ד סיון תשפ"ה: הדברים נפלאים ביותר!

ובעניין הקשר בין פרשת במדבר לחג השבועות נראה להוסיף ששם הפרשה רומז לתורה = לפי ש"במדבר" אותיות: "בם" - "דבר", וירמזו למה שאותא בגמרא יומא (י"ט): "ורברת בם - ולא בדברים בטלים", והבן.

כתוב בפסוק (ו', כ"ב): "נשא את ראש בני גרשון גם הם וכו'" - ואי אפשר שלא למצוא כאן רמז ליציאת שחל היום (י' סיון תשפ"ג) של מרן הגאון ר' ירחמיאל גרשון אדלשטיין זצוק"ל ר"י פוניבז' שהרי הפרשה מתחילה במניין בני גרשון, וידוע שכל שבט לוי היו עוסקים בתורה, וכתב הרמב"ם (סוף הל' שמיטה ויובל): "ולא שבט לוי לבדו וכו' אלא כל מי שנשאו ליבו וכו', ורבינו זצ"ל שוכחו להיות אצלו הרבה, היה עמל בתורה מאוד, והרבינו תורה עד יום פטירתו כפשוטו ממש, והוא נרמז כאן בתחילת הפרשה, וכן עורר אותי היום לזה וידידנו היקר ר' אלחנן עזר ברנר שיחי מחשובי ישיבת "זיכרון אליעזר" - מושקולץ פ"ת.

עוד כתוב בפסוק (ו', י'): "איש אשר יתן לכהן לו יהיה" והביא רש"י במקום ומקורו בגמרא ברכות (ס"ג): "לו יהיה מומן הריבה", ועיי' בתוס' תענית (פ', ד"ה "עשר") באריכות, ואכמ"ל] ויש לרמזו כאן שמלכד שכרו של הנותן לכהן בעולם הזה עוד מוכסח לו שכר רב בעולם הבא, וגם על זה רמז הכתוב: "לו יהיה" = היינו לנצח נצחיה! ויש להוסיף כאן דבר נורא ששמעתי הלילה ממורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א שהביא מדברי הגמרא סנהדרין (פ' חלק) שמיכה שעשה פסל, רצו מלאכי השרת לעונשו לאלתר ולטול ממנו את הלוקי לעולם הבא, וה' מנעם מכך והטעם לזה: "שהיתה פיתו מצויה לעוברי דרכים" = והעבריים מביאליים: שהרי מיכה עובד ע"ז היה והכשיל את ישראל בפסל, ועכ"פ לא הפסיד העושה"ב כי "הייתה פיתו מצויה לעוברי דרכים!" ורואים מכאן את גודל הזכות לתת לכהן בפרט, ולתת לשני בכלל, וכמה זכות יש בזה לעלמא דאתא, וגם על זה רמז הכתוב וכו', וא"כ מי ידוע גדול שכרו של תרמ"ק ר' ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר זיע"א שהייתה פיתו מצויה לעוברי דרכים, ויש מעשה ידוע שמוכא בספר "שאל אביך ויגדך" שהרח"ק הידברי חיים" מצאנו זיע"א עבר פעם בעיר אחת בסביבות עירו, והריח ריח גן עדן מאחד הבתים שם, והיה זה ביתו של גבאי צדקה, והוא נכנס לביתו והוא הריח את הריח מן הארון, ותיכף פתחו את הארון ומצאו שם מלבוש של כומר, והוא סיפר לצדיק שפעם לאחר שהוא חזר מיום עמוס וגדוש של אסיפת צדקה הגיעה אליו אלמנה ענייה סוערה שרצה לגרשה מבייתה, והוא הלך בכל אופן לחפש לה 2000 רובל, והוא הגיע לבית המרזה המקומי וישב שם בן האציל המקומי שלא היה מבני ברית, והוא אמר לו שאם הם יסכיבו אותו בכל העיר במלבוש כומר הוא ייתן לו 2000 רובל, והיהודי עשה כן ולקחו אותו בן האציל והכריזו הפחזים בכל העיר, ולבסוף הוא הביא את הכסף לאלמנה וכן בכייונות גדולים הוא זכה למצוות צדקה! ואמר לו הצדיק: "בבואי עתך להיפטר מן העולם תשקדו אותך כבדך זה וזה יציל אותך מכל המזיקים!" וכן היה, ושנים רבות לאחר מכן כשהוצרכו בני הקהילה לפנות את בית עלמין זה עקב דרישת השלטונות להעבירו מקום, מצאו את גופו שלם, ורק חלק מהרגל שלא הייתה עטופה כבדג זה נרקבה! וזה מבחייל כמה התניתה על הצדקה מנינה בין בעוה"ז בין בעוה"ב, ובין בקבר.

עוד כתוב בפסוק (ו', י"ג, י"ד): "וזאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו וכו' וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת וכו'" - והבאתי כבר השבוע בשיעור את מה שכתב כאן רבינו הרמב"ם זיע"א שהחטאת שהיא צריך לחביא "ביום מלאת ימי נזרו" וכי אם החטאת הייתה על נזרו ממש הוא היה צריך להביאה אחר שנדר נזירות ולא כמלאת ימי נזרו? ועיי' בגמרא תענית (י"א). שד"ש שם האם הוא חוטא או קדוש, ואכמ"ל] היא על שהוא כעת יורד מדרגתו, והבאתי על זה את מה שעזרנו רבותינו רח"י שליט"א על דברי חז"ל על הפסוק: "ויסעו מהר ה'" - "תנינו חבורה מבית הספר", ובצירוף דברי הרמב"ם הללו רואים כאן את העניין שאם אדם הגיע לדרגה מסוימת יש עליו תביעה למה הוא לא נשאר בה! ויש לי להוסיף על זה את מה שאמר ר' אהרן הלוי הגאון ר' בנימין דרייפוס (במעמד רח"י הגאון ר' אהרן וינר שליט"א) בשם זקנו הגה"צ ר' מיכל שלמברסקי זצוק"ל מר"י "תפארת צבי" שיש רמז לדברי חז"ל אלו, שהרי ביציאת מצרים כתוב בפסוק (בשלה - ט"ו, כ"ב): "ויסע משם את ישראל מים סוף", וכתב רש"י (שם): "הסיעו בעל כרחם שעיטור מצרים את סוסיהם בתכשיטי זהב וכסף ואבנים טובות והיו ישראל מוציאם אותם בים וכו' לפיכך הוצרך להסיעו בעל כרחם", ובמעמד הר סיני כתוב: "ויסעו מהר ה'", והיינו מרצונם, ולא היה צריך להכריחם, ולכן יש לנו להזהר שלא לברוח מהתורה שקיבלנו על עתה.

ויש להוסיף על זה מה שאמר לי היום ר' יוסף צ'רבונין שליט"א מה שהיה אומר רח"י מרן הגאון ר' ברוך מרדכי אורחי זצוק"ל שעד שבועות לא יוצאים מהישיבה, וצריך שיהיה: "תמימות", ואחרי שבועות וזדא שלא יוצאים שהרי קיבלו את התורה! ואומרת את זה הלילה למורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א, והוא אמר לי שמרן זצוק"ל תלה דברים אלו ברכב"ן הגל', שאחרי שאדם הגיע לדרגה אין לו לרדת ממנה!

ויש להוסיף כאן מה שאמר לי מר"י מרן הגאון ר' עזריאל אריעבראך שליט"א (שנמצא כעת באמריקה בשליחות קודש ש' יציליה דרכו) שידוע שפרשת נשא הוא הפרשה הגדולה ביותר (זה בגלל קרבתה הנשיאים, שנכללו כולם שוב ושוב, וכתבו המפרשים שזה בשביל לכבד כל אחד ואחד), והטעם לזה כי זה תמיד חל בשבת שאחרי חג השבועות, וצריך ללמוד יותר כי קיבלו את התורה בשבוע זה! והבן, והן הן הדברים הנ"ל.

הגיליון נודב ע"י ידידנו היקר ר' אברהם לוי שיחי' לעיי"נ אביו אסלן יהודה בן מלכה ואברהם ז"ל, אמו רבינה בת רחומה ומנשה ע"ה, אחיו יצחק בן רבינה ז"ל, אחותו מלכה בת רבינה ע"ה, אחותו אסתר בת רבינה ע"ה, אחיו ורפאל שיחי', ת.נ.צ.ב.ה. הגיליון נודב ע"י ידידנו היקר ר' שמואל שמחה וורונה שיחי' וב"כ להצלתו. הגיליון נודב ע"י קהילת קודש מעיר האמות באר שבע להצלתה וליוויו בניהם. הגיליון נודב ע"י ידידנו היקר ר' שמחה גבריאל גולדמן שיחי' לעיי"נ אמו העניא מלכה בת ר' שלמה לייב, ת.נ.צ.ב.ה. הגיליון נודב ע"י ידידנו היקר הכה"ח בנימין שרגא פלאם שיחי' להצלתו וישובתו הקדושה.